

Spalovna zdravotnického odpadu na lodi. Arnika upozorňuje na bezprecedentní záměr v přístavu Mělník

15.4.2026 - Luboš Pavlovič | Arnika

Lod' se spalovnou nebezpečného zdravotnického odpadu kotví 200 metrů od evropsky chráněné lokality na Labi. Záměr NAVI-MED 500 obchází územní plán, vyhlášku o pravidlech plavebního provozu i emisní normy, přičemž EIA teprve probíhá - a loď již stojí.

Spalování odpadů na moři je mezinárodně zakázáno od roku 1994. Pro vnitrozemské vodní cesty podobné mezinárodní pravidlo neexistuje - a právě toho se snaží využít záměr NAVI-MED 500: spalovna nebezpečného odpadu umístěná na říčním plavidle kotvícím v přístavu Mělník, 200 metrů vzdušnou čarou od evropsky významné lokality Labe-Liběchov. Ekologická organizace Arnika považuje tento záměr za nebezpečný precedens a vyzývá příslušné orgány k jeho důkladnému přezkoumání.

Lod' už stojí, EIA teprve běží

Běžně platí, že stavba se realizuje až po udělení kladného stanoviska EIA. V případě NAVI-MED 500 je tomu naopak - loď se spalovací technologií již stojí v mělnickém přístavu, zatímco proces posuzování vlivů na životní prostředí teprve probíhá. *“Ani skutečnost, že jde o plavidlo a nikoli o stavbu, by neměla umožňovat obrácený postup,”* komentuje mělnický unikát programový vedoucí programu Toxické látky a odpady Arniky, Jindřich Petrlík.

Lod' bude trvale kotvit na místě, které územní plán města Mělníka vymezuje jako „vodní prvek“ - tedy prakticky nezastavitelné území. Stacionární spalovna nebezpečného odpadu by zde ani na pevné ploše přístavu podle platné územně plánovací dokumentace umístěna být nemohla. Skutečnost, že jde o loď, tuto překážku obchází. Pro spalování odpadů na říčních plavidlech neexistují specifické technické normy. Na záměr se proto uplatňují především pravidla pro stacionární zdroje - přičemž záměr sám z výhod stacionární klasifikace podle potřeby uniká.

Mobilní jen když se to hodí

Záměr je v oznámení EIA popisován jako „přemístitelné mobilní zařízení“, což umožnilo sloučit posouzení fází realizace a provozu v hodnocení vlivů na lokality Natura 2000. Pro účely ochrany ovzduší je však tentýž záměr klasifikován jako stacionární zdroj, který počítá s provozem 8 tisíc hodin ročně v mělnickém přístavu. Starosta města Mělník dle dopisu PDI a. s. však v létě 2025 uvedl, že loď se zde pouze kompletuje a na konci roku odpluje k zákazníkovi do zahraničí. Proces EIA tedy probíhá pro lokalitu, kde podle vyjádření investora provoz není plánován. Pokud by loď skutečně změnila kotviště, musela by v každém novém přístavu projít stejným povolovacím procesem jako v Mělníku.

“V červenci 2025 vedení města v čele se starostou Tomášem Martincem celou záležitost bagatelizovalo. Opakovaně zaznívalo ujištění, že plavidlo se spalovnou je v přístavu pouze dočasně a do konce roku odpluje. Tento argument měl umlčet obavy občanů - a také ukončit jakoukoli debatu. Právě tento arogantní přístup nás přiměl k sepsání petice proti tomuto záměru, kterou podepsalo téměř 300 obyvatel města. Místo věcné diskuse jsme se dočkali osočování, nálepkování „širitelů paniky“ a v některých případech dokonce udání do zaměstnání. Teprve pod tlakem petice a médií

město změnilo postoj a vydalo nesouhlasné stanovisko. Plavidlo se spalovnou však v přístavu stále je. Žádné odplutí k zahraničnímu provozovateli," říká zakladatel petice místních občanů Tomáš Vojta.

Rtut' bez kontinuálního měření

Předpisy o spalovnách obecně požadují kontinuální měření emisí rtuti. „Oznámení navrhuje měřit emise rtuti jen jednou za půl roku s odkazem na výjimku pro odpady s kontrolovaným složením. Jenže provozovatel zatím ani neví, od koho bude odpad odebírat a jaké bude jejího složení. Labe u Mělníka přitom nedosahuje dobrého chemického stavu mimo jiné i právě kvůli rtuti – tady by mělo být kontinuální měření samozřejmostí. Zdravotnické odpady jsou navíc notoricky známým zdrojem rtuti," komentuje hrozící situaci Nikola Jelínek, odbornice na toxické látky v životním prostředí z organizace Arnika.

Podobně oznámení rezignuje na měření bromovaných dioxinů a furanů (PBDD/F) a u jejich chlorovaných obdob PCDD/F volí pouze krátkodobé vzorkování jednou za půl roku namísto semikontinuálního monitoringu.

Je vůbec nová spalovací kapacita potřeba?

Plán odpadového hospodářství ČR uvádí deficit kapacit pro nakládání se zdravotnickým odpadem a kritizuje, že „odpady se převážejí na velké vzdálenosti". „Spalovna svážející odpad ze sedmi krajů tento problém neřeší – naopak ho přizívá. Přitom pro zdravotnický odpad existují nespalovací technologie, které lze provozovat přímo v nemocnicích. Například autoklávy na rozdíl od spaloven neprodukují dioxiny ani toxický popílek." říká Jindřich Petrlík z Arniky. Oznámení zároveň připouští, že některé druhy odpadu musejí být dekontaminovány již v místě vzniku autoklávkou. Rozšíření sítě decentralizovaných zařízení přímo ve zdravotnických zařízeních by snížilo potřebu přepravy nebezpečného odpadu na stovky kilometrů a zároveň by zamezilo vzniku toxického popílku. Oznámení přesto žádné alternativy nenabízí a bylo předloženo pouze v jedné variantě, přeprava nebezpečného odpadu na vzdálenosti stovek kilometrů je v něm charakterizována jako „nevýznamná" a dále nehodnocena.

„Stockholmská úmluva doporučuje nespalovací technologie právě proto, aby dioxiny vůbec nevznikaly. Pokud záměr spalovny na lodi projde, otevírá se cesta k obcházení územních plánů i emisních požadavků prostřednictvím plovoucích zařízení. Takový precedens nesmíme připustit," uzavírá Nikola Jelínek z Arniky.

Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/spalovna-zdravotnickeho-odpadu-na-lodi-arnika-upozornuje-na-bezprecedentni-zamer-v-pristavu-melnik>